

ที่ มท ๐๕๑๕/ว ๒๒๕๔๕

กรมที่ดิน

ถนนพระพิพิธ กทม.๑๐๒๐๐

๒๗ สิงหาคม ๒๕๕๑

เรื่อง การขอได้มาซึ่งที่ดินของวัดบาทหลวงโรมันคาทอลิก (วัดบาทหลวงโรมันคาทอลิก)

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

อ้างถึง หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๕๑๕/ว ๘๑๕๐ ลงวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๔๖

สิ่งที่ส่งมาด้วย คู่มือการขอได้มาซึ่งที่ดินของวัดบาทหลวงโรมันคาทอลิก (วัดบาทหลวงโรมันคาทอลิก)

ตามที่กรมที่ดินได้ส่งคำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ ๕๕/๒๕๔๖ ลงวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๔๖ ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้มอบอำนาจการตั้งอนุญาตให้วัดบาทหลวงโรมันคาทอลิก ได้มาซึ่งที่ดินตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน โดยให้อธิบดีกรมที่ดินเป็นผู้ปฏิบัติราชการแทน สำหรับการขออนุญาตให้ได้มาซึ่งที่ดินของวัดบาทหลวงโรมันคาทอลิกในเขตกรุงเทพมหานคร และให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้ปฏิบัติราชการแทน สำหรับการขออนุญาตให้ได้มาซึ่งที่ดินของวัดบาทหลวงโรมันคาทอลิกในเขตจังหวัดนั้น และกรมที่ดินได้วางแนวทางให้เจ้าหน้าที่ถือปฏิบัติแล้ว นั้น

กรมที่ดินพิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อให้การปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นไปโดยถูกต้องและในแนวทางเดียวกัน จึงได้จัดทำคู่มือการขอได้มาซึ่งที่ดินของวัดบาทหลวงโรมันคาทอลิกตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งมีรายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วยนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และแจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบและถือเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

ว่าที่ ร.ต. ชันช์ชัย วิจักขณะ

(ชันช์ชัย วิจักขณะ)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมที่ดิน

สำนักมาตรฐานการทะเบียนที่ดิน

โทร.๐ ๒๒๒๑ ๕๑๘๕

โทรสาร ๐ ๒๒๒๒ ๐๖๒๓

โทร. (มท) ๕๐๘๐๑-๑๒ ต่อ ๒๓๗

คู่มือ

การขอได้มาซึ่งที่ดินของวัดบาทหลวงโรมันคาทอลิก (วัดบาทหลวงโรมันคาทอลิก)

๑. กฎหมายและแนวทางปฏิบัติ

๑.๑ ประมวลกฎหมายที่ดิน มาตรา ๘๔

๑.๒ พระราชบัญญัติว่าด้วยลักษณะฐานะของวัดบาทหลวงโรมันคาทอลิกในกรุงเทพฯ ร.ศ.๑๒๘ และพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติว่าด้วยลักษณะฐานะของวัดบาทหลวงโรมันคาทอลิกในกรุงเทพฯ ลงวันที่ ๒๗ สิงหาคม (ร.ศ.๑๒๘) พ.ศ. ๒๔๕๒

๑.๓ คำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ ๕๕/๒๕๔๖ ลงวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๔๖ เรื่อง การมอบอำนาจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยให้อธิบดีกรมที่ดินและผู้ว่าราชการจังหวัดปฏิบัติราชการแทน

๒. ความหมายของวัดบาทหลวงโรมันคาทอลิก

วัดบาทหลวงโรมันคาทอลิก หมายถึง วัดซึ่งมีบาทหลวงเป็นผู้บังคับบัญชาขึ้นตรงต่อมิชซัง

๓. วัดบาทหลวงโรมันคาทอลิกไม่มีสภาพเป็นนิติบุคคล

เนื่องจากไม่มีกฎหมายใดบัญญัติให้วัดบาทหลวงโรมันคาทอลิกมีสภาพเป็นนิติบุคคลจึงไม่สามารถถือครองที่ดินในนามของวัดบาทหลวงโรมันคาทอลิกได้ แต่จะสามารถถือครองที่ดินในนามของคณะมิชซังได้

ปัจจุบันมิชซังที่มีสภาพเป็นนิติบุคคลมีอยู่จำนวน ๒ แห่ง คือ

๓.๑ มิชซังโรมันคาทอลิกกรุงเทพฯ ตั้งอยู่นนเจริญกรุง เขตบางรัก กรุงเทพมหานคร

๓.๒ มิชซังโรมันคาทอลิกท่าแร่ – หนองแสง ตั้งอยู่ตำบลท่าแร่ อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัด

สกลนคร

มิชซังโรมันคาทอลิกมีสภาพเป็นนิติบุคคล ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยลักษณะฐานะของวัดบาทหลวงโรมันคาทอลิกในกรุงเทพฯ ร.ศ. ๑๒๘ ข้อ ๑

๔. ผู้แทนของมิชซังโรมันคาทอลิก

มีมุขนายก หรือบิชอป เป็นประมุข

๕. ที่ดินของมิชซังฯ แบ่งได้ ๒ ประเภท คือ

๕.๑ ที่ดินที่ใช้เป็นที่วัด โรงเรียน ตึกกรม วัดบาทหลวง ที่ป่าช้า ที่อยู่ของบาทหลวง โรงเรียนเด็ก โรงเรียนสอนศาสนา โรงพยาบาล

/๕.๒ ที่ดิน

๕.๒ ที่ดินเพื่อทำประโยชน์ให้แก่มิชซัง เช่น ไร่ นา สวน มิชซังจะทำเอง หรือให้เช่าก็ได้ (ข้อ ๖ และข้อ ๘ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยลักษณะฐานะของวัดบาทหลวงฯ ร.ศ. ๑๒๘)

๖. จำนวนที่ดินสำหรับทำประโยชน์ให้แก่มิชซังฯ ซึ่งมีมิชซังฯ แต่ละแห่งจะมีได้

๖.๑ มิชซังโรมันคาทอลิกกรุงเทพฯ ให้มีได้ไม่เกินกว่าจังหวัดละสามพันไร่ ตามข้อ ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยลักษณะฐานะของวัดบาทหลวงโรมันคาทอลิกในกรุงสยาม ร.ศ. ๑๒๘

๖.๒ มิชซังโรมันคาทอลิกท่าแร่ –หนองแสง ให้มีได้ไม่เกินกว่าจังหวัดละหนึ่งพันไร่ ตามข้อ ๒ แห่งพระราชกฤษฎีกาให้ใช้พระราชบัญญัติว่าด้วยลักษณะฐานะของวัดบาทหลวงโรมันคาทอลิก ในกรุงสยาม ลงวันที่ ๒๗ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๔๕๒ แก่วิการิโอโต อาปอสตอลิโก แห่งหนองแสง

ปัจจุบันการครอบครองที่ดินของมิชซังอยู่ภายใต้บังคับของมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๔๕๗

“การได้มาซึ่งที่ดินของวัดวาอาราม วัดบาทหลวงโรมันคาทอลิก มูลนิธิเกี่ยวกับคริสต์จักร หรือมัสยิดอิสลาม ต้องได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรี และให้ได้มาไม่เกิน ๕๐ ไร่

ในกรณีที่เป็นการสมควร รัฐมนตรีจะอนุญาตให้ได้มาซึ่งที่ดินเกินจำนวนที่บัญญัติไว้ในวรรคแรกก็ได้”

๗. การอนุญาตให้ได้มาซึ่งที่ดิน

รัฐมนตรีได้มอบอำนาจการสั่งอนุญาตให้ได้มาซึ่งที่ดินของวัด วัดบาทหลวงโรมันคาทอลิก มูลนิธิเกี่ยวกับคริสต์จักร และมัสยิดอิสลาม ดังนี้

กรณีที่ดินอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร

ให้อธิบดีกรมที่ดินเป็นผู้ปฏิบัติราชการแทน

กรณีที่ดินอยู่ในเขตจังหวัดอื่น

ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้ปฏิบัติราชการแทน

(คำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ ๕๕/๒๕๔๖ ลงวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๔๖ เรื่อง การมอบอำนาจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยให้อธิบดีกรมที่ดินและผู้ว่าราชการจังหวัดปฏิบัติราชการแทน)

๘. แนวทางการพิจารณาของกรมที่ดินกรณีมิชซังโรมันคาทอลิก ขอรับให้ที่ดิน

กรณีเกี่ยวกับการได้มาซึ่งที่ดินของมิชซังฯ ตามแนวนโยบายของรัฐบาล ตั้งแต่ก่อนประกาศใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๔๕๗ จนถึงปัจจุบัน จะไม่อนุญาตให้มิชซังฯ รับโอนที่ดินเพิ่มจากที่มีอยู่เดิม โดยมีเหตุผลและความเห็นว่ามิชซังฯ ได้ขยายตัวไปยังจังหวัดอื่นมากกว่ากฎหมายกำหนด และการอนุญาต
/ตั้งวัด

ตั้งวัดบาทหลวงขึ้นใหม่ในจังหวัดที่มิชซังฯ ยังไม่มีสิทธิถือที่ดิน ก็ไม่ควรอนุญาต เพราะจะทำให้มิชซังฯ ถือที่ดินเกินกว่ากฎหมายกำหนด การถือครองที่ดินของมิชซังฯตามพระราชบัญญัติว่าด้วยลักษณะฐานะของ วัดบาทหลวงโรมันคาทอลิกในกรุงสยาม ตามกฎหมาย ร.ศ. ๑๒๘ กำหนดการถือครองที่ดินสำหรับที่ดินที่ทำประโยชน์ในจังหวัดที่ตั้งวัดได้จังหวัดละ ๓,๐๐๐ ไร่ สำหรับมิชซังกรุงเทพฯ และจังหวัดละ ๑,๐๐๐ ไร่ สำหรับมิชซังหนองแสง ต่อมาเมื่อมีการประกาศใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๔๕๓ แล้ว การถือครองที่ดินของมิชซังฯจะต้องถือปฏิบัติตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งปัจจุบันมิชซังฯ ได้ถือครองที่ดินเกินกำหนด ๕๐ ไร่ ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดินอยู่มากแล้ว ในทางปฏิบัติจะไม่อนุญาตให้มิชซังฯ ถือกรรมสิทธิ์ในที่ดินเพิ่มอีก แต่มิชซังฯ เคยอ้างเหตุกรณีจำเป็นขอเป็นที่ตั้งโรงเรียน ซึ่งทางการได้เคยผ่อนผันอนุญาตตามมาตรา ๘๔ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ผ่อนผันให้เฉพาะเป็นที่ตั้งโรงเรียนเท่านั้น และในปัจจุบันมิชซังฯ ก็ไม่อาจรับโอนที่ดินเพื่อจัดตั้งโรงเรียนได้อีก เพราะขัดกับพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. ๒๕๒๕ (ปัจจุบันคือพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. ๒๕๕๐) (หนังสือสำนักงานคณะ

กรรมการกฤษฎีกา ที่ นร ๐๕๐๑/๑๑๕๔ ลงวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๒๘)

สำหรับกรณีมิชซังฯ ขออนุญาตรับโอนที่ดินเพื่อประโยชน์ของมิชซังฯ กรมที่ดินได้เคยนำเสนอ รัฐมนตรีฯ เพื่อพิจารณาสั่งการหลายเรื่อง อาทิ เช่น

๑. บันทึกกรมที่ดิน ที่ ๑๗๔๓/๒๔๘๗ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๔๘๗ เรื่อง ขออนุญาตตั้งวัด บาทหลวงที่หัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มิชซังฯ ขออนุญาตตั้งสถานวัดบาทหลวง ในตำบลและอำเภอ หัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีคำสั่งไม่อนุญาต เมื่อปี พ.ศ.๒๔๗๕, พ.ศ.๒๔๘๗ และ พ.ศ.๒๔๙๔

๒. บันทึกกรมที่ดิน ดับ ที่ มท ๓๗๓/๒๕๐๐ ลงวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๐๐ เรื่อง มิชซังโรมันคาทอลิก ราชบุรี ขอรับให้ที่ดิน รัฐมนตรีฯ สั่งไม่อนุญาตโดยมีความเห็นว่า พฤติการณ์ที่มิชซังฯ ได้ออกเงินให้บุคคลอื่น ซื้อที่ดินไว้แทนแล้วปลูกสร้างโบสถ์ลงในพื้นที่ดินโดยไม่ได้ขออนุญาตก่อนนั้น มีพฤติการณ์เป็นการหลีกเลี่ยงกฎหมายโดยชัดแจ้ง ย่อมไม่เป็นการสมควรที่มิชซังฯ ซึ่งเป็นองค์การเผยแพร่ศาสนาจะกระทำเช่นนั้น ทั้งมิชซังฯ ก็มีที่ดินเกินจำนวน ๕๐ ไร่ ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดินมากแล้ว และมีใช่เป็นกรณีขออนุญาตให้ได้มาซึ่งที่ดินเพื่อใช้เป็นที่ตั้งของโรงเรียนโดยเฉพาะดังที่เคยผ่อนผันอนุญาตไป

๓. บันทึกกรมที่ดิน ที่ ๓๓๓/๒๕๐๕ ลงวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๐๕ เรื่อง มิชซังฯ ขออนุญาตตั้ง สถานวัดบาทหลวง รัฐมนตรีฯ สั่งไม่อนุญาตโดยมีความเห็น ในทางนโยบายเกี่ยวกับมิชซังฯ รัฐบาลทุก ๆ

รัฐบาลถือเป็นหลักที่จะไม่ให้มิชซังฯ ขยายตัวไปจังหวัดอื่น ถ้าขออนุญาตตั้งวัดบาทหลวงขึ้นในจังหวัดใหม่ ก็ไม่ควรอนุญาต

๔. บันทึกกรมที่ดิน ที่ มท ๐๓๐๘/๑๖๐๑๕ ลงวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๓๑ เรื่อง มิชซัง โรมันคาทอลิกกรุงเทพฯ ขอรับให้ที่ดิน รัฐมนตรีฯ สั่งไม่อนุญาตโดยมีความเห็นว่า มิชซังฯ มีที่ดินเกิน กำหนด ๕๐ ไร่ ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดินอยู่มากแล้ว การขอรับโอนที่ดินเพื่อสร้างวัด บาทหลวงโรมันคาทอลิก ทั้งในเขตกรุงเทพฯ มีวัดบาทหลวงโรมันคาทอลิกอยู่แล้วหลายแห่ง เห็นว่า การขอ ได้มาซึ่งที่ดินของมิชซังฯ ไม่มีเหตุผลและความจำเป็นเพียงพอ จึงมีคำสั่งไม่อนุญาตให้ได้มาซึ่งที่ดินดังกล่าว

๕. บันทึกกองทะเบียนที่ดิน ที่ มท ๐๓๑๐.๔/๖๑๒ ลงวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๔๒ เรื่อง การจัดตั้ง สถานที่วัดบาทหลวง และขอถือที่ดินสำหรับประโยชน์ของวัด

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีคำสั่งไม่อนุญาตให้มิชซังฯ กรุงเทพฯ ขอรับบริจาคที่ดิน ที่เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ เนื้อที่รวม ๕ ไร่ ๒ งาน ๐๔ ตารางวา สำหรับปลูกสร้างวัดบาทหลวงโรมันคาทอลิก โดยผลการพิจารณาปรากฏ ดังนี้

(๑) การไม่อนุญาตให้มิชซังฯ รับโอนที่ดินสำหรับทำประโยชน์แก่วัดบาทหลวงโรมันคาทอลิก ดังกล่าว เป็นการใช้อำนาจตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ และถือมิได้ว่าเป็นการกระทำอันเป็นการรอนสิทธิหรือ เสียประโยชน์อันควรมีควรได้เพราะสาเหตุที่ถือศาสนา นิกายของศาสนา ฯลฯ ตามมาตรา ๓๘ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๔๐ แต่อย่างไร

(๒) การที่รัฐมนตรีฯ ไม่อนุญาต เนื่องจากเป็นนโยบายการสงวนที่ดินกสิกรรมไว้ให้คน พื้นเมืองดังที่รัฐบาลไทยได้ทำความตกลงไว้กับรัฐบาลฝรั่งเศส

(๓) อำนาจในการอนุญาตให้ก่อตั้งวัดบาทหลวง เป็นอำนาจของรัฐบาล ตามข้อ ๘ และข้อ ๑๐ ของพระราชบัญญัติว่าด้วยลักษณะฐานะของวัดบาทหลวงโรมันคาทอลิกในกรุงสยาม ร.ศ.๑๒๘

สรุป แนวทางการพิจารณาของกรมที่ดิน

๑. กรณีรับให้เป็นที่ตั้งวัดบาทหลวง

ผลการพิจารณา

ไม่อนุญาต

๒. ปัจจุบันมิชซังฯ ไม่สามารถถือกรรมสิทธิ์ที่ดินเพิ่มได้อีก

.....